

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

17.03.2025 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ АИКБ и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа обсъдиха мерките за подобряване на бизнес климата и ускоряване на инвестициите

Членовете на Националния съвет на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост и мерките за подобряване на бизнес климата.

„Трета година вече индустрията ни е в криза. За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 % от 2021 г. Имаме криза, която в основата си е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият. Затова и считаме, че европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите“, заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ **Васил Велев**.

Според Томислав Дончев отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС. „Държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях“, каза министърът на иновациите и растежа.

По думите му в момента целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той сподели, че след направена проверка е установено, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8.5%, тези по НПВУ са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана. „Крайният срок за изпълнението на ПВУ е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки. Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса“, каза още той. И допълни, че основен фокус ще бъдат дигитализацията, иновациите и енергийната ефективност. Основен фокус беше поставен върху професионалното образование и повишаването на квалификацията на работната сила. За АИКБ образованието е един от най-важните приоритети и правилното структуриране на план-приема в учебните заведения е едната половина от работата, която трябва да се свърши за подобряването му. Сред другите основни задачи е провокиране на интерес сред децата и родителите им към професионалното образование, към математиката, природните и техническите науки. Томислав Дончев изрази категорична подкрепа за подпомагане и ускоряване на реформите в образованието. Той допълни, че държавата и бизнесът трябва съвместно да работят и за повишаване видимостта на българската индустрия, нейните постижения и възможностите, които предлага за кариерно развитие.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

Повече информация ще откриете [ТУК](#).

✓ АИКБ и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа обсъдиха мерките за подобряване на бизнес климата и ускоряване на инвестициите

Членовете на Националния съвет на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост и мерките за подобряване на бизнес климата.

„Трета година вече индустрията ни е в криза. За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 % от 2021 г. Имаме криза, която в основата си е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият. Затова и считаме, че европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите“, заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ **Васил Велев**.

Според Томислав Дончев отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС. „Държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях“, каза министърът на иновациите и растежа.

По думите му в момента целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той сподели, че след направена проверка е установено, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8.5%, тези по НРВУ са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана. „Крайният срок за изпълнението на ПВУ е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки. Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса“, каза още той. И допълни, че основен фокус ще бъдат дигитализацията, иновациите и енергийната ефективност. Основен фокус беше поставен върху професионалното образование и повишаването на квалификацията на работната сила. За АИКБ образованието е един от най-важните приоритети и правилното структуриране на план-приема в учебните заведения е едната половина от работата, която трябва да се свърши за подобряването му. Сред другите основни задачи е провокиране на интерес сред децата и родителите им към професионалното образование, към математиката, природните и техническите науки. Томислав Дончев изрази категорична подкрепа за подпомагане и ускоряване на реформите в образованието. Той допълни, че държавата и бизнесът трябва съвместно да работят и за повишаване видимостта на българската индустрия, нейните постижения и възможностите, които предлага за кариерно развитие.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

✓ Европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата в индустрията и повишаване на инвестициите, заяви председателят на АИКБ Васил Велев

Членовете на Националния съвет на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост (НРВУ) и мерките за подобряване на бизнес климата, съобщиха от Асоциацията.

"Трета година вече индустрията ни е в криза. За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 процента от 2021 г. Имаме криза, която в основата си е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият. Затова и считаме, че европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите", заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ **Васил Велев**.

Според Томислав Дончев отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС, посочват от АИКБ. "Държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях", каза министърът на иновациите и растежа, цитиран в прессъобщението.

По думите му в момента целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той сподели, че след направена проверка е установено, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8,5 на сто, тези по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана. "Крайният срок за изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки. Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса", каза още той. И допълни, че основен фокус ще бъдат дигитализацията, иновациите и енергийната ефективност.

Основен фокус беше поставен върху професионалното образование и повишаването на квалификацията на работната сила. За АИКБ образованието е един от най-важните приоритети и правилното структуриране на план-приема в учебните заведения е едната половина от работата, която трябва да се свърши за подобряването му, изтъкват от Асоциацията. Сред другите основни задачи е провокиране на интерес сред децата и родителите им към професионалното образование, към математиката, природните и техническите науки. Томислав Дончев изрази категорична подкрепа за подпомагане и ускоряване на реформите в образованието. Той допълни, че държавата и бизнесът трябва съвместно да работят и за повишаване видимостта на българската индустрия, нейните постижения и възможностите, които предлага за кариерно развитие.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

Вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев коментира вчера, че правителството ще е в състояние да осъществи между 65 и 70 процента от залегналите проекти в Националния план за възстановяване и устойчивост. Проектите по Плана са структурирани в три списъка - в първия са тези, които има шанс да бъдат изпълнени в рамките на следващата година и няколко месеца. Тоест при тях има извършена обществена поръчка и избран изпълнител, уточни вицепремиерът. Във втория списък влизат проекти, при които са предприети стъпки за обявяване на обществена поръчка, а в третия "черен списък" - такива без шанс за изпълнение, при които няма изготвена документация за обществена поръчка, поради което ще бъдат извадени от НПВУ, посочи вчера Дончев и уточни, че делът на проектите от последния списък, не е голям.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ АИКБ и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа обсъдиха мерките за подобряване на бизнес климата и ускоряване на инвестициите

Членовете на Националния съвет на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост и мерките за подобряване на бизнес климата.

„Трета година вече индустрията ни е в криза. За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 % от 2021 г. Имаме криза, която в основата си е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият. Затова и считаме, че европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите“, заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ **Васил Велев**.

Според Томислав Дончев отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС. „Държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях“, каза министърът на иновациите и растежа.

По думите му в момента целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той сподели, че след направена проверка е установено, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8.5%, тези по НПВУ са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана. „Крайният срок за изпълнението на ПВУ е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки.

Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса", каза още той. И допълни, че основен фокус ще бъдат дигитализацията, иновациите и енергийната ефективност. Основен фокус беше поставен върху професионалното образование и повишаването на квалификацията на работната сила. За АИКБ образованието е един от най-важните приоритети и правилното структуриране на план-приема в учебните заведения е едната половина от работата, която трябва да се свърши за подобряването му. Сред другите основни задачи е провокиране на интерес сред децата и родителите им към професионалното образование, към математиката, природните и техническите науки. Томислав Дончев изрази категорична подкрепа за подпомагане и ускоряване на реформите в образованието. Той допълни, че държавата и бизнесът трябва съвместно да работят и за повишаване видимостта на българската индустрия, нейните постижения и възможностите, които предлага за кариерно развитие.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

Newshubbq.com

✓ АИКБ и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа обсъдиха мерките за подобряване на бизнес климата и ускоряване на инвестициите

Членовете на Националния съвет на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост и мерките за подобряване на бизнес климата.

„Трета година вече индустрията ни е в криза. За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 % от 2021 г. Имаме криза, която в основата си е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият. Затова и считаме, че европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите“, заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ **Васил Велев**.

Според Томислав Дончев отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС. „Държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях“, каза министърът на иновациите и растежа.

По думите му в момента целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той сподели, че след направена проверка е установено, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8.5%, тези по НПВУ са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана. „Крайният срок за изпълнението на ПВУ е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки. Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса“, каза още той. И допълни, че основен фокус ще бъдат дигитализацията, иновациите и енергийната ефективност. Основен фокус беше поставен върху професионалното образование и повишаването на квалификацията на работната сила. За АИКБ образованието е един от най-важните приоритети и правилното структуриране на план-приема в учебните заведения е едната половина от работата, която трябва да се свърши за подобряването му. Сред другите основни задачи е провокиране на интерес сред децата и родителите им към професионалното образование, към математиката, природните и техническите науки. Томислав Дончев изрази категорична подкрепа за подпомагане и ускоряване на реформите в образованието. Той допълни, че държавата и бизнесът трябва съвместно да работят и за повишаване видимостта на българската индустрия, нейните постижения и възможностите, които предлага за кариерно развитие.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

✓ АИКБ предупреждава, че индустрията е в криза вече трета година

Трета година вече индустрията ни е в криза. За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 % от 2021 г. Това обяви **председателят на Управителния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев**.

По думите му кризата у нас е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият, посочи той. Според него европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите.

Членовете на АИКБ и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост и мерките за подобряване на бизнес климата. Дончев отбеляза, че отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС. По думите му държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях, посочи той.

Министърът на иновациите и растежа подчерта, че целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той отбеляза, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8.5%, тези по НПВУ са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана.

"Крайният срок за изпълнението на ПВУ е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки. Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса", допълни Томислав Дончев.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

24 часа

✓ АИКБ: Трета година вече индустрията ни е в криза

Трета година вече индустрията ни е в криза. Това заяви **председателят на Управителния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев** на среща на членовете на Националния съвет на АИКБ и вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев. Те обсъдиха ускоряването на оперативните програми, Националния план за възстановяване и устойчивост и мерките за подобряване на бизнес климата.

„За месец януари 2025 г. промишленото производство се е върнало на нивото на 90 % от 2021 г. Имаме криза, която в основата си е следствие на кризата в Европа, причинена от скъпата енергия, разменените санкции, липсата на човешки ресурси и административните тежести. Това са условията, в които българските предприятия работят, оцеляват и се опитват да се развият. Затова и считаме, че европейското финансиране е сред важните фактори за излизане от кризата и повишаване на инвестициите", заяви Велев.

Според Томислав Дончев отношенията бизнес - държава не се изчерпват до финансирането от ЕС. „Държавата е длъжник на предприятията по отношение на политиките за модернизация и изграждането на инфраструктура. Страната ни трябва да подобри събираемостта на приходите, за да има възможност да повиши инвестициите в тях", каза министърът на иновациите и растежа.

По думите му в момента целият кабинет полага максимални усилия да събуди европейското финансиране. Той сподели, че след направена проверка е установено, че нивата на плащане по оперативните програми за четири години са в размер на едва 8.5%, тези по НПВУ са 12 на сто, като страната ни е загубила вече и 320 млн. лв. по Плана. „Крайният срок за изпълнението на ПВУ е август 2026 г., а голяма част от одобрените проекти още нямат обявени обществени поръчки. Оптимист съм обаче, че при добра организация ще успеем да разработим схеми, които максимално бързо да стигнат до бизнеса", каза още той. И допълни, че основен фокус ще бъдат дигитализацията, иновациите и енергийната ефективност.

Основен фокус беше поставен върху професионалното образование и повишаването на квалификацията на работната сила. За АИКБ образованието е един от най-важните приоритети и правилното структуриране на план-приема в учебните заведения е едната половина от работата, която трябва да се свърши за подобряването му. Сред другите основни задачи е провокиране на интерес сред децата и родителите им към професионалното образование, към математиката, природните и техническите науки. Томислав Дончев изрази категорична подкрепа за подпомагане и ускоряване на реформите в образованието. Той допълни, че държавата и бизнесът трябва съвместно да работят и за повишаване видимостта на българската индустрия, нейните постижения и възможностите, които предлага за кариерно развитие.

По време на срещата бяха засегнати още теми като подобряване на работата на Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия, разработването на социален план за климата, ускоряването на трудовата миграция, изчисляването на минималната работна заплата, необходимостта от честна конкуренция и др.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Управлявай трудно: Търси ли мнозинството допълнителна подкрепа и от къде?

Политическият пъзел се заплита, след като управляващото мнозинство остана със 121 гласа в парламента, след частичното касиране на вота и влизането в Народното събрание на Величие. Търсят ли управляващите допълнителна подкрепа и от къде?

От ГЕРБ-СДС казват, че е дошло времето, в което партиите трябва да покажат дали са национално-отговорни или ще работят деструктивно.

Деница Сачева - ГЕРБ-СДС: "Ние продължаваме да разчитаме на партиите, които формират управляващото мнозинство. Това са ИТН и БСП-ОЛ и разбира се ДПС-ДПС. Оставаме 121. Мнозинството е крехко. Но се надявам да има разум от колегите от ПП-ДБ в подкрепа на бюджета".

ПП-ДБ са готови да сътрудничат по ключови теми, но смятат, че управляващите нямат нужда от допълнителна подкрепа.

Ивайло Мирчев - ПП-ДБ: "Ние мислим, че те са в доста комфортна ситуация да управляват. Бюджетът на първо четене беше подкрепен от Делян Пеевски и трябва да видим какви са техните отношения първо с Пеевски и до каква степен подкрепата на Пеевски е важна за тях".

От мнозинството за пореден път обясниха, че не могат да откажат подкрепа от никого по важните за държавата приоритети.

Деница Сачева - ГЕРБ-СДС: "Случаят с Пеевски. "ДПС-Ново начало" взема своите решения дали да подкрепи или не дадено решение на парламента. ГЕРБ-СДС не е търсила групата на "Ново начало" за подкрепа нито за бюджета, нито за каквито и да е било решения."

Калоян Паргов- зам.-председател на БСП: "Това ни е познато, в което се търсят за различни решения, които трябва да се вземат, се търсят различни тематични мнозинства. В случая бюджетът е на дневен ред".

Тошко Йорданов - ИТН: "Ние по приоритети бихме говорили с всяка една партия. Бих предпочел да не говорим с "Ново начало", но когато става дума за приоритети може би там човек трябва да преодолее някои вътрешни усещания".

Дали мнозинството ще получи допълнителна подкрепа ще стане ясно следващата седмица по време на окончателното гласуване на бюджета.

БНР

✓ Украйна очаква решението на България за продажбата на двата реактора за АЕЦ "Белене"

Украйна обяви, че очаква решението на българското правителство за продажбата на двата руски атомни реактора за проекта АЕЦ "Белене". Това стана ясно от думите на украинския министър на енергетиката Херман Халушченко, цитиран от "Интерфакс-Украйна".

Обявеното днес в украинския парламент от енергийният министър Херман Халушченко идва, след като вчера президентът Володимир Зеленски подписа закон, който позволява закупуването на реакторите от България.

Те ще се използват за оборудването на Хмелницката атомна електроцентрала в западна Украйна.

Според приетия от Върховната Рада на 11 февруари закон украинската компания "Енергоатом" ще купи от нашата страна руските реактори.

Депутатът Андрей Жупанин, цитиран от "Интерфакс-Украйна" обяснява, че средствата за покупката са ограничени до 600 милиона долара.

Халушченко днес обясни, че приемането на въпросния закон е доказало интереса на Украйна към изпълнението на този проект и към продължаването на преговорите с България.

✓ Цената на златото с рекорд - премина границата от 3000 долара за тройунция

Цената на златото премина психологическата граница от 3000 долара за тройунция за първи път. Напрежението около международната търговия и очакванията за намаляване на лихвите в САЩ засилват привлекателността на скъпоценния метал, приеман за актив убежище, предаде Ройтерс, цитирана от БТА.

Спот цената на златото се повиши с 0,4 на сто до 3000,87 долара за тройунция към 12:15 часа (бълг. време).

Фючърсите на златото в САЩ се повишиха с 0,7 на сто до 3013,60 долара за тройунция.

Златото отбеляза 13 ценови рекордна от началото на годината и е на път да приключи втора поредна седмица с растеж.

"Благородният метал все още има изобилие от причини да преследва по-високи цени, включително геополитически и икономически опасения, наред с перспективите за намаляване на лихвените проценти от страна на Управлението за федерален резерв", коментира Хан Тан, главен пазарен анализатор на инвестиционния посредник "Ексинити груп" (Exinity Group).

"Все още смятаме, че цената на златото ще се покачва", отбелязват анализатори от Ей Ен Зи (ANZ).

За пет години жълтият метал успя да реализира над 100 процента ценови ръст. Скокът на цената на златото за последните 12 месеца се равнява на впечатляващите 822 долара за тройунция. Заради тази набрана инерция и заради идеалните инвестиционни условия друг гигант на Уолстрийт - "Джей Пи Морган" (J.P. Morgan), вече очаква през 2025 г. златото да достигне над 3300 долара за тройунция.

На този фон и други благородни метали последваха устрема на златото днес. Спот цената на среброто добави 0,4 на сто до 33,94 долара за тройунция, като от началото на годината поскъпва с над 10 на сто, а паладият се поскъпна с 0,3 на сто до 960,71 долара за тройунция.

Спот цената на платината обаче загуби 0,5 на сто до 989,04 долара за тройунция.

Мениджър

✓ Жечо Станков: Зеленият водород е в центъра на енергийната трансформация

Зеленият водород е в центъра на енергийната трансформация. С климатичния си потенциал от 1400-1800 слънчеви часове годишно, България има прекрасни условия за конкурентно производство на зелен водород, който е ключов елемент в прехода към чиста енергия. Това каза министърът на енергетиката Жечо Станков при откриването на проекта H2START, чиято основна цел е създаването на Център за върхови постижения за производство на възобновяем водород в България.

В реализирането на инициативата си сътрудничат Тракийският университет в Стара Загора, Българската асоциация за водород, горивни клетки и съхранение на енергия, Политехническият университет в Торино и италианският Институт за модерни енергийни технологии „Никола Джордано“.

Проектът H2START е финансиран по Програмата „Хоризонт Европа“ и подкрепен от българското правителство.

Центърът, чиято цел е да стимулира развитието на иновативни технологии за производство и приложение на чист водород, ще бъде изграден в Стара Загора, съдействайки за промяна на икономическия облик на региона.

„Освен за производство, страната ни разполага и с отлични условия за транспортиране на зелен водород през наличната инфраструктура. През следващите години България може да се превърне в един от основните износители на зелен водород в Европа. Река Дунав може да бъде естествено трасе за това“, поясни енергийният министър.

Чрез планове за преход на възлищните региони правителството ще подкрепя финансово центрове за върхови технологии като този, каза още министър Станков.

Една от деветте водородни долини в Европа, Стара Загора разполага със сериозен технологичен потенциал за производство на 500 т. зелен водород годишно, стана ясно при откриването на проекта H2START.

✓ BMW очаква удар от \$1 млрд. евро върху печалбите си заради ескалацията на тарифната война

BMW очаква търговските тарифи да струват на производителя на автомобили 1 милиард евро (1,09 милиарда долара) тази година, каза шефът на компанията, като взе предвид митата на ЕС върху произведените в Китай електромобили и новоналожените мита в САЩ, които спъват световната търговия, предаде Ройтерс.

Производителят на луксозни автомобили очаква неговият марж на печалба за автомобили да бъде 5-7% през 2025 г., под консенсусната оценка на LSEG от 7,3%, намалена с един процентен пункт от въздействието на митата, които вече бяха наложени до 12 март.

Главният изпълнителен директор Оливър Зипс каза, че провизията от 1 милиард евро в печалбите на групата е "консервативна", с възможни допълнителни мита, идващи от Европейския съюз и Съединените щати.

Все пак ръководителите не очакваха всички действащи досега мита, които включват 25% мита върху стоманата и алуминия и върху вноса на автомобили на BMW в САЩ от Мексико, да останат в сила за цялата година, каза Зипс.

„Ако ситуацията се промени, нашата перспектива също“, добави финансовият директор Валтер Мертил.

Акциите на BMW паднаха с 2,3%, като инвеститорите бяха разочаровани от по-ниския от очаквания марж за автомобилния сегмент на групата.

Германският автомобилен производител е директно на "огневата линия" на ескалиращата търговска война между САЩ и ЕС, като президентът на САЩ Доналд Тръмп заплаши с повишени мита върху вноса на автомобили в Европа от 2 април, а Европа обеща ответни мерки, като същевременно призовава за диалог.

Около 56% от автомобилите, които BMW произвежда в Германия, се изнасят извън Европейския съюз, а заводът му в САЩ в Южна Каролина изнася автомобили на стойност над 10 милиарда долара, което прави компанията най-големият износител на автомобили в САЩ по стойност, според главния изпълнителен директор Zipse.

Спад на печалбата

Нетната печалба на BMW спадна с над една трета през 2024 г. до 7,68 милиарда евро (8,32 милиарда долара), в съответствие с пазарните очаквания, след слаби продажби в Китай и Германия, както и забавяне на доставките, поради проблеми със спиралките.

Печалбата за четвъртото тримесечие спадна с 41%, в съответствие с предупрежденията на автомобилния производител през януари, че по-високите фиксирани разходи от размотаване на инвентара ще засегнат приходите му през последните три месеца на 2024 г.

Групата предложи увеличен коефициент на изплащане от 36,7%, сред най-високите в историята ѝ, състоящ се от дивидент от 4,32 евро на привилегирована акция за 2024 г., което все още е по-малко от 6,02 евро, изплатени за предходната година. BMW намали перспективата си за марж за 2024 г. до 6-7% от 8-10% през септември поради спада на продажбите в Китай и проблеми със спиралките, доставена от Continental, засягащи 1,5 млн. автомобила

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ Поскъпването на храните на едро се забавя

Поредно седмично поскъпване на храните на едро (10-14 март 2025 г.) отчита Държавната комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ), което става видно от последния седмичен бюлетин на регулатора. За отбелязване е, че поскъпването се забавя

Индексът на тържищните цени на едро (ИТЦ) към 14 март е 2.346 пункта спрямо 2.323 пункта към 7 март или седмично повишение с 0.99% след нарастване с 1,31 на сто през предходната седмица.

Като брой 18 продукти са поскъпнали, а 14 са поевтинели. През февруари храните по стоковите борси са поскъпнали с 1,37 на сто, през януари нарастването е с 1,16 на сто, а от началото на годината повишението е с 4.76 на сто. На годишна база цените на едро са се повишили от 2.283 пункта към 14 март 2024 година до 2.346 пункта към същата дата на настоящата година или годишно поскъпване с 2.76 процента.

Седмичната равносметка

От млечните и месните храни и варивата по стоковите борси най-много е нараснала цената на яйцата, а най-много е спаднала на брашното; при плодовете повечето са поскъпнали, а при зеленчуците повечето са поевтинели.

Разликата на цените по области

отново се е повишила при повечето от 10-те основни храни, които се наблюдават и съпоставят от ДКСБТ в 15 области на страната. Най-голяма е ценовата разлика от 9.90 лева при кравето сирене (от 6.05 лв./кг в Добрич до 15.95 лв./кг в Силистра), при кашкавала "Витоша" разликата е 9.10 лева (от 13.90 лв./кг в Добрич до 23.00 лв./кг в София), 4.40 лева е разликата при камата смес (от 6.50 лв./кг в София до 10.50 лв./кг във Велико Търново), при замразеното пиле разликата е 4.10 лева (от 5.40 лв./кг в Пловдив до 9.50 лв./кг в Силистра), 3.00 лева е разликата при зрелия фасул (от 2.70 лв./кг в София до 5.70 лв./кг във Велико Търново), при ориза разликата е 2.43 лева, при захарта разликата е 2.10 лева, при слънчогледовото олио разликата е 1.80 лева, при брашното тип 500 разликата е 1.14 лева, при яйцата разликата е 0.15 лева.

При основните месни, млечни храни и варивата

11 продукта са поскъпнали, 7 са поевтинели, като трендът е от минус 4,1% до плюс 4,8 на сто, което е нормално за сезона за тази група хранителни продукти.

Най-много са поскъпнали яйцата (+4.8% до 0.33 лв./броя), следвани от захарта (+1.9% до 1.83 лв./кг), лещата (+1.9% до 4.45 лв./кг), пилешките кренвирши (+1.6% до 5.15 лв./кг), ориза (+1.5% до 3.29 лв./кг), прясно мляко над 3% масленост (+1.5% до 2-41 лв./литър), малотрайни колбаси, вкл. шунка (+1.2% до 6.93 лв./кг), трайния варено-пушен салам (+1.1% до 12.93 лв./кг), кашкавала "Витоша" (+0.1% до 18.08 лв./кг).

Цени на едро на млечни, месни храни и варива

Вид продукт	14.03.2025	14.03.2024	Разлика/лв.
Захар	1.83 лв./кг	2.10 лв./кг	- 0.27 лв.
Фасул зрял	4.35 лв./кг	4.33 лв./кг	+ 0.02 лв.
Ориз	3.29 лв./кг	3.36 лв./кг	- 0.07 лв.
Леща	4.45 лв./кг	4.35 лв./кг	+ 0.10 лв.
Брашно тип 500	1.40 лв./кг	1.29 лв./кг	+ 0.11 лв.
Слънчогледово олио	3.22 лв./литър	2.79 лв./литър	+ 0.42 лв.
Яйца	0.33 лв./бр.	0.36 лв./бр.	- 0.03 лв.
Кашкавал „Витоша“	18.08 лв./кг	16.88 лв./кг	+ 1.20 лв.
Сирене краве	11.32 лв./кг	10.80 лв./кг	+ 0.52 лв.
Масло /пакет 125 г/	3.09 лв./бр.	2.69 лв./бр.	+ 0.40 лв.
Кисело мляко, 400 г	1.30 лв./бр.	1.14 лв./бр.	+ 0.16 лв.
Прясно мляко 3% масл.	2.41 лв./литър	2.26 лв./литър	+ 0.15 лв.
Пиле замразено	6.46 лв./кг	6.34 лв./кг	+ 0.12 лв.
Кренвирши пилешки	5.15 лв./кг	5.60 лв./кг	- 0.45 лв.
Колбаси малотрайни	6.90 лв./кг	6.77 лв./кг	+ 0.13 лв.
Варено-пушен салам	12.97 лв./кг	11.84 лв./кг	+ 1.13 лв.

Източник: ДКСБТ

Най-много е поевтиняло брашното тип 500 (-4.1% до 1.40 лв./кг), следвано от киселото мляко в кофичка от 400 грама (-3.5% до 1.30 лв./броя), зрелия фасул (-1.2% до 4.33 лв./кг), замразеното пиле (-0.9% до 6.46 лв./кг), слънчогледовото олио (-0.3% до 3.21 лв./литъра), кравето сирене (-0.2% до 11.32 лв./кг), пакетчето масло 125 грама (-0.2% до 3.09 лв./броя).

От таблицата по-горе е видно, че на годишна база при млечните, месните храни и варивата поскъпналите са значително повече. Най-много се е повишила цената на кашкавала "Витоша" (+1.20 лева), следван от трайния варено-пушен салам (+1.13 лева), краве сирене (+0.52 лева), слънчогледовото олио (+0.42 лева), пакетчето масло 125 грама (+0.40 лева). Най-много е спаднала цената на пилешките кренвирши (-0.45 лева), следвани от захарта (-0.27 лева), ориза (-0.07 лева).

При плодовете

включени в бюлетина на ДКСБТ, повечето са поскъпнали, като трендът е от минус 0.6% до плюс 7.7 на сто, което е нормално за тази група храни за настоящия сезон.

Най-много са поскъпнали ябълките (+7.7% до 1.92 лв./кг), следвани от грейпфрутите (+4.3% до 2.63 лв./кг), лимоните (+4.1% до 2.49 лв./кг), портокалите (+2.3% до 2.21 лв./кг), мандарините (+0.2% до 2.71 лв./кг). Поевтинели са само бананите (-0.6% до 2.76 лв./кг).

Цени на едро на плодове на годишна база

Вид плод	14.03.2025	14.03.2024	Разлика/лв.
Банани	2.76 лв./кг	2.85 лв./кг	- 0.09 лв.
Лимони	2.49 лв./кг	2.06 лв./кг	+ 0.43 лв.
Ябълки	1.92 лв./кг	1.78 лв./кг	+ 0.14 лв.
Портокали	2.21 лв./кг	2.00 лв./кг	+ 0.21 лв.
Мандарини	2.71 лв./кг	2.34 лв./кг	+ 0.37 лв.

Източник: ДКСБТ

От таблицата по-горе е видно, че на годишна база повечето плодове са поскъпнали. Най-много е нараснала цената на лимоните (0.43 лева), следвани от мандарините (+0.37 лева), портокалите (+0.21 лева). Поевтинели са само бананите (-0.09 лева).

При зеленчуците

от включените в бюлетина на ДКСБТ, повечето са поевтинели, с изключение на доматиите (+4.5% до 3.19 лв./броя) и зрелия чесън (+3.7% до 6.60 лв./кг), като трендът им е широк от минус 7.9% до плюс 4.5 на сто, което е характерно за тази група храни за настоящия сезон.

Най-много е поевтинял зрелият кромид лук (-7.9% до 1.20 лв./кг), следван от зелето (-6.8% до 1.37 лв./кг), зелената салата (-4.9% до 0.98 лв./броя), моркови (-2.6% до 1.23 лв./кг), краставици (-2.5% до 3.46 лв./кг), картофи (-2.0% до 1.35 лв./кг).

Цени на едро на зеленчуци на годишна база

Вид зеленчук	14.03.2025	14.03.2024	Разлика/лв.
Картофи	1.35 лв./кг	1.36 лв./кг	- 0.01 лв.
Зеле	1.37 лв./кг	1.22 лв./кг	+ 0.15 лв.
Моркови	1.23 лв./кг	1.23 лв./кг	0.00 лв.
Лук кромид зрял	1.20 лв./кг	1.50 лв./кг	- 0.30 лв.
Чесън зрял	6.60 лв./кг	5.50 лв./кг	+ 1.10 лв.
Зелена салата	0.98 лв./бр.	0.93 лв./бр.	+ 0.05 лв.
Домати	3.19 лв./кг	3.05 лв./кг	+ 0.14 лв.
Краставици	3.46 лв./кг	2.90 лв./кг	+ 0.56 лв.

Източник: ДКСБТ

От таблицата по-горе е видно, че на годишна база поскъпналите са повече. Най-много се е повишила цената на зрелия чесън (1.10 лева), а най-много е спаднала е цената на зрелия кромид лук (-0.30 лева).

✓ Китай създава фонд за близо \$7 млрд. в подкрепа на технологични стартапи

Китайската държавна банка "Банк ъф Чайна" (Bank of China) създава фонд на стойност от 50 млрд. юана (6,91 млрд. долара), чиято цел е да бъдат осигурени инвестиции в развитието на технологични стартап компании. Това съобщи китайската държавна телевизия Си Си Ти Ви, цитирана от Ройтерс и БТА.

Създаването на фонда за технологии и иновации беше обявено през миналата година, като беше съобщено, че в него ще бъдат вложени 30 млрд. юана (4,14 млрд. долара). Сега инвестициите във фонда се увеличават, за да бъде разширена подкрепата за технологичния сектор в Китай, се посочва в репортажа на китайската телевизия.

През миналата седмица по време на годишната сесия на Общокитайско събрание на народните представители бяха изложени основните политически приоритети на Пекин за 2025 година. Те включват стимулиране на вътрешното потребление и постигането на технологичен пробив в условията на геополитическо напрежение със САЩ.

Индустриалната и търговска банка на Китай (ICBC) обяви в сряда създаването на фонд за 80 млрд. юана (11,05 млрд. долара). Със средствата от него ще бъдат подпомагани частни компании от сектора на технологиите и иновациите, припомня Ройтерс.

3e-news.net

✓ Общо 32 предприятия ще повишат енергийната си ефективност с финансиране от програмата за трансгранично сътрудничество между България и Турция

Над 6 млн. евро ще получат 32 малки и средни предприятия от пограничния регион на България и Турция, с които ще бъдат насърчени енергийната им ефективност и прехода към кръгова икономика. За първи път по управляваната от Министерството на регионалното развитие и благоустройството Програма за трансгранично сътрудничество България-Турция 2021-2027 г. се отпускат средства за пряко подпомагане на местния бизнес.

Всеки от одобрените проекти е с по един участник от България и Турция. Инвестициите са разпределени в две направления – за насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове и за подкрепа на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика.

Кандидатите са фирми от хранително-вкусовата промишленост, металообработката, IT сектора, козметиката, дървообработването, хотелиерството и стъклопроизводството. С отпуснатите средства ще бъдат чувствително намалени отпадъците в процеса на обработка и ще се повиши оползотворяването им. На сгради с установена необходимост ще се монтират соларни панели, топлоизолация, подмяна на дограма и осветление. Предвижда се въвеждане на системи за енергиен мениджмънт, а голяма част от инвестициите ще са в оптимизиране на производствените процеси с въвеждане на модерни и иновативни технологии.

Предстои подписване на договори с одобрените кандидати, след което те могат да започнат работа по планираните дейности. Бенефициентите ще имат две години, за да реализират проектите, с които ще повишат конкурентоспособността на граничния регион и ще отговорят на най-високите изисквания за устойчивост в опазване на околната среда.

✓ Инфлацията ще намалее, но несигурността около митата е по-голяма, отколкото през пандемията, заяви вицепрезидентът на ЕЦБ Луис де Гиндос

Европейската централна банка очаква в средносрочен план инфлацията да се доближи до целта от 2 на сто, но трябва да се има предвид несигурността на сегашната среда, която е дори по-висока, отколкото по време на пандемията. Това заяви вицепрезидентът на ЕЦБ Луис де Гиндос в интервю за британския вестник "Сънди таймс", публикувано и на официалната страница на банката, съобщи БТА.

Прогнозите на ЕЦБ относно инфлацията не включват окончателното равнище на митата, наложени от САЩ и респективно от техните търговски партньори, тъй като настоящата ситуация е много нестабилна, подчерта Де Гиндос, цитиран от АФП. "Всеки ден се налагат нови мита или се премахват вече обявени такива. Надявам се, че скоро ще имаме повече яснота относно плановете на американската администрация", добави той.

Въпреки несигурността "процесът на дезинфлация е на прав път", увери Де Гиндос, като каза, че инфлацията "ще се доближи устойчиво" към целта от 2 на сто "до края на тази година или началото на следващата година".

Според вицепрезидента на ЕЦБ евентуална търговска война "би била губеща за всички" и би имала много по-лошо въздействие върху растежа, отколкото върху инфлацията. "Това е така, защото увеличаването на митата първоначално повишава цените, но впоследствие по-ниският растеж компенсира това първоначално ценово увеличение. Освен това трябва да разгледаме не само двустранните мита между САЩ и Европа, но и това, което икономистите наричат "пренасочване на търговията".

Това означава, че например митата, наложени от САЩ върху китайски стоки, могат да пренасочат търговските потоци от Китай към Европа, обясни Луис де Гиндос.

В допълнение към тарифите, плановете на Вашингтон за финансова "дерегулация", произтичаща от намаляването на облагането на корпоративните печалби, може да повлияе на капиталовите потоци между Европа и САЩ, смята той.

Коментирайки планът на ЕС за превъоръжаване, който има за цел да увеличи разходите на страните членки с 1,5 на сто от техния брутен вътрешен продукт, Луис де Гиндос заяви, че това "със сигурност е решение в правилната посока", което ще има въздействие върху макроикономическите перспективи. "Той вероятно ще има положителен ефект върху растежа и ще окаже ограничено въздействие върху инфлацията", въпреки че са необходими повече подробности, за да се направи точна преценка на въздействието върху икономиката от планираното увеличение за отбрана в ЕС, отбеляза още вицепрезидентът на ЕЦБ.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Датски инвеститор набира €12 милиарда за фонд за възобновяема енергия

Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) набра над 12 млрд. евро за своя най-нов фонд за зелена енергия, с което той се превърна в един от най-големите инвестиционни инструменти, посветени на възобновяемата енергия.

Водещият фонд - петият и най-големият досега на CIP - ще инвестира в проекти, обхващащи от вятърни паркове до соларни паркове и свързани към мрежата батерии.

Това е значителен момент за сектора, който през последните години беше засегнат от нарастващата инфлация, по-високите лихвени проценти и скептицизма на инвеститорите. Това показва също така, че частните пазари все още са в състояние да набират огромни суми пари за проекти за възобновяеми енергийни източници, дори когато публично търгуването зелени акции не се представят добре.

„Пазарът е много, много добър за купувачи на проекти за възобновяема енергия“, каза в интервю Якоб Баруел Поулсен, съосновател на CIP. „Когато хората напускат сектора, ние обикновено купуваме от тях неща на ниска цена и няколко години след това, когато те искат да влязат отново, обикновено им продаваме част от тях обратно на по-висока цена.“

Други специалисти в областта на инфраструктурата за възобновяеми източници правят подобни залози. Миналия месец Brookfield Asset Management се съгласи да закупи портфейл от активи за възобновяема енергия в САЩ за 1,7 млрд. долара.

CIP работи както като мениджър на активи, така и като разработчик на проекти. Това означава, че инвеститорът има достъп до „висококачествените проекти“, както и до „ползата от създаването на стойност от завършването на проектите“, каза Баруел Поулсен. „Ние работим на един напълно неефективен пазар, където главното е създаването на стойност.“

Copenhagen Infrastructure Partners вече е ангажирала около 60% от средствата на последния фонд за проекти, които включват офшорен вятърен парк в Тайван на стойност 4 млрд. долара, наземни възобновяеми енергийни източници в САЩ и двойка проекти за батерии в САЩ и Австралия. Като цяло CIP цели да осигури на инвеститорите си възвръщаемост от 10 до 12% за целия период на съществуване на фонда.

Инвеститорът се възползва от сегашния спад на пазара на възобновяеми енергийни източници, за да се снабди с активи. Например, наскоро той закупи правата за офшорен вятърен парк в Обединеното кралство от предприемач, който е решил да не завърши проекта.

„Всъщност не съжалявам за тази тенденция на идване и напускане на хора, защото тя всъщност създава много добри възможности за нас“, казва Баруел Поулсен. „Докато разполагаме с най-голямото портфолио и най-големия набор от компетенции за разработване и информация за развитието на пазара и проектите, тогава сме в добра позиция да създаваме превъзходна възвръщаемост за нашите инвеститори.“

В същото време енергийните проекти в Европа се възползват от по-високите цени, каза той. Цените на природния газ и електроенергията се повишиха рязко в навечерието на руската инвазия в Украйна. Макар че цените са се понижали спрямо пиковите стойности, наблюдавани в разгара на кризата, дългосрочните цени на електроенергията са приблизително два пъти по-високи от нивата, наблюдавани преди нахлуването на Русия, каза Баруел Поулсен.

✓ Нов AI модел за времето вече променя начина, по който се търгува енергия

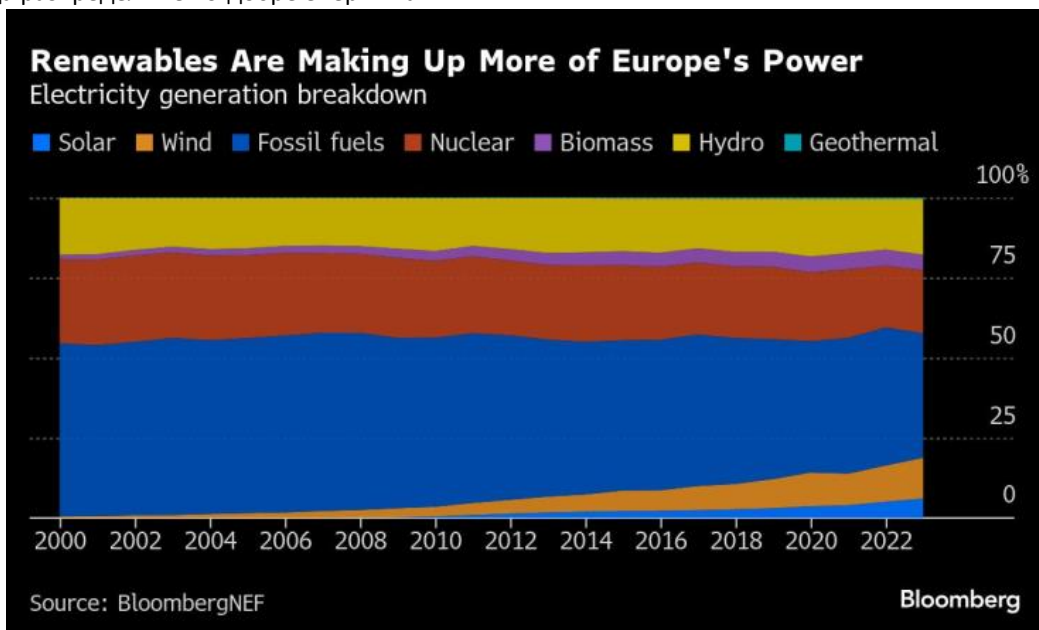
Всеки ден в полунощ в Болоня, Италия, редици от суперкомпютри в бивша тютюнева фабрика започват да извършват милиони измервания, за да предскажат как ще се промени времето на Земята.

Шест часа по-късно енергийните търговци в цяла Европа стават и обновяват своите браузъри, за да получат най-актуалната перспектива. Тези прогнози, генерирани от мейнфрейм, често са най-важният фактор, който им помага да правят пари, като знаят къде и кога да пренасят енергията през електрическата мрежа - но нов модел, който работи с изкуствен интелект, заплашва да ги направи остарели.

За разлика от стандартните метеорологични симулации, които събират само информация от сателити, сензори и други подобни, моделът с изкуствен интелект от европейския междуправителствен център за прогнозиране също така използва много исторически данни. Преди пускането му в края на миналия месец, центърът тества новия метод срещу своя конвенционален модел, произведен в Болоня, и установи, че AI по-точно прогнозира температурата, валежите, вятъра и тропическите циклони, като използва по-малко изчислителна мощ.

Моделът е готов да помогне на търговците в Европа и по света да правят по-бързи ходове на пазарите на енергия и природен газ, разтърсени от екстремни метеорологични условия, геополитика и колебания във възобновяемите източници. Това е технология, която може да помогне за минимизиране на излишъка и недостига на енергия в най-бързо затоплящия се континент в света, както и да предостави информация, ключова за вземане на решение къде трябва да бъдат построени вятърни и слънчеви ферми.

„Можем да актуализираме нашия набор от информация по-често, отколкото сме свикнали“ поради напредъка в метеорологичните модели с изкуствен интелект, каза Даниел Боруп, главен изпълнителен директор на датската търговска фирма InCommodities A/S. „Това очевидно води до подобрения в нашите прогнози. Това ни позволява да подобрим работата си и да разпределяме по-добре енергията.“

Възобновяемите енергийни източници съставляват повече от енергията на Европа | Поглед върху производството на електроенергия

Подобно на традиционната прогноза, новата система на Европейския център за средносрочни прогнози за времето – първият AI модел, пуснат от голям център за прогнози – оценява температурите, скоростта на вятъра и слънчевата енергия две седмици предварително. Но подобрената му точност означава, че компаниите и политиките могат да действат по-бързо

при критични решения, свързани с времето, от отмяна на железопътни услуги до насочване на кораби около бури и изпращане на камиони за разпръскване на пясък по заледени пътища, според центъра.

Тази степен на способност за прогнозиране може да се окаже от съществено значение за управлението на нестабилността на пазара. По-рано този месец мощното производство от соларни паркове в Германия тласна цените на електроенергията в няколко страни под нулата. Това беше обрат от по-рано през годината, когато период от облачно и безветрено време, известен като *Dunkelflaute*, ограничи производството на възобновяема енергия и доведе до скок на цените на електроенергията в Германия.

Надстройката е радикална промяна от стандартния подход за използване на суперкомпютри за обработка на милиони измервания, за да се пресъздаде моментна снимка на физиката на атмосферата и след това бързо пренасочване на модела, за да се предвиди как ще се промени времето.

Наборите от данни за климата и времето вече са структурирани идеално за AI и могат да използват техники за машинно обучение, разработени за други научни изследователски подходи, каза Флориан Папенбергер, заместник-генерален директор на европейския център и водещ прогнозист. Центърът за прогнозиране експериментира сериозно с техники за машинно обучение от 2018 г., но доверието на изследователите в способността на технологията да прави точни прогнози за времето достигна критична маса през 2022 г., каза той.

„Времето и климатът са проблем за големи данни“, каза той. „Разполагаме с огромни количества данни – огромни количества – така че е перфектно съвпадение“ за новия модел на центъра, добави той.

След като данните бъдат усвоени, AI моделът може да генерира сурова прогноза за три минути срещу 30 минути, необходими на суперкомпютрите на центъра, за да генерират конвенционална перспектива, която обикновено отнема шест часа, за да се финализира. Докато AI моделът е създаден от европейската междуправителствена група и се следи отблизо от търговците на целия континент, самата прогноза е глобална и се използва от индустрии и метеоролози по целия свят, включително в САЩ.

Двадесет и няколко минути може да не изглеждат много, но могат да помогнат на компаниите, търговските фирми и държавните служители да реагират по-бързо на промените във времето - например, като подтикнат мрежовите оператори да поискат повече електричество преди застудяване. Двуседмичният период, който прогнозата обхваща, е ключов за търговците, тъй като те правят залози за това как търсенето на енергия ще се отрази на цените, каза Дан Хардинг, метеоролог, който ръководи изследванията и разработките в европейската фирма за анализ на времето MetDesk.

„Това е, което най-много движи пазарите“, каза той.

Машинна метеорология

Прогнозата за изкуствен интелект на европейския център беше усъвършенствана чрез сътрудничество с учени от университети и изследвания върху експериментални метеорологични модели, разработени от технологични компании като Nvidia Corp., Huawei Technologies Co., Microsoft Corp. и Google на Alphabet Inc. Тези резултати убедиха Кристиан Бах, ръководител на InCommodities, който отговаря за количествените показатели и разузнаването за времето, че моделите на AI, включително тези на центъра, изпреварват конвенционалните методи за прогнозиране.

„Това наистина беше първата индикация, че машинното обучение ще бъде голямо нещо“, каза той.

Друг начин да се илюстрира бързият възход на AI в метеорологията е чрез плана на Европейския център за прогнозиране за подобряване на перспективите през следващото десетилетие. AI беше малко парче от пъзела през 2020 г., но новата 10-годишна пътна карта на центъра предвижда, че AI ще подобри почти всеки аспект от способността за прогнозиране. Бързият възход на AI и машинното обучение в метеорологията е „по-бърз от очакваното“, пише в плана. Моделите, управлявани от данни, „вече са в зрялост, в която можем уверено да очакваме да играят важна роля в оперативното прогнозиране“.

Способността на AI да създава прогнози бързо с по-малко изчислителни ресурси го прави подходящ за енергийните търговци, които искат да получават повече информация за времето по-често, каза Роб Хътчинсън, метеоролог, който ръководи екипа за енергетика и комунални услуги в швейцарската фирма за анализ на времето Meteomatics AG.

Тестовите от Meteomatics показват, че прогнозите за AI на Европейския център изглеждат по-точни от конвенционалните версии, когато става въпрос за оценка на температурата в следващите пет дни, добави той.

„Скоростта е едно нещо, но има определени параметри и времеви хоризонти, при които изглежда има и известна допълнителна точност“, каза той.

Вятърната енергия варира силно в Германия, причинявайки пазарен натиск | Генериране в рамките на деня, месечно високо и ниско

Но Хътчинсън и други метеоролози не очакват AI моделите да заменят конвенционалните прогнози скоро. Европейският център пуска своите AI модели заедно с конвенционалните си прогнози и предвижда по-нататъшно приемане на хибридна система, която използва най-точните и полезни елементи от двата подхода.

„Това е доста голям маркетингов шум, поставянето на AI пред него и преструването, че е по-добро“, каза Хътчинсън, „Но е много по-нюансирано от това. Трябва да оставим числата да говорят сами за себе си.“

Това отчасти се дължи на факта, че въпреки бързото си подобрение, AI моделите все още са по-малко точни от конвенционалните прогнози за облачност, прах и някои екстремни метеорологични условия, каза Папенбергер. Настоящият AI модел също се използва само за тип прогноза, която генерира една прогноза наведнъж. Следващата версия на технологията ще се прилага към вид прогноза, известна като ансамбъл, който генерира 50 прогнози всеки път, когато се изпълнява.

Следващата стъпка, каза Папенбергер, ще бъде по-директното свързване на AI модели с данни от сателити и метеорологични станции. В бъдеще изкуственият интелект може също да използва нови потоци информация за времето, събрана от нестандартни източници, включително автомобили, телефони и други устройства.

„AI метеорологичните модели имат потенциала да увеличат честотата на актуализациите на прогнозите и да подобрят производителността“, каза Едоардо Симиони, ръководител на търговията и гъвкавостта в базирания в Копенхаген доставчик на електроенергия Reel ApS. Напредъкът в технологиите, добави той, е „в крайна сметка добър за пазара“.

Капитал

✓ Mistral, най-големият европейски AI стартъп, ускорява развитието си

Няма много поводи за радост от охлаждането на отношенията между САЩ и ЕС. Но няма и лоша ситуация, която да не носи и нещо добро. В бързо развиващия се свят на изкуствения интелект (AI) френският стартъп Mistral може да се окаже един от печелившите от трансатлантическото напрежение. Основана през 2023 г. от бивши изследователи на Meta (компанията майка на Facebook) и Google DeepMind (британското подразделение на Alphabet), Mistral определено не е малка фирма. През юни 2024 г., когато за последно набра капитал, компанията беше оценена на около 5.8 млрд. евро, което я прави най-скъпия AI стартъп в Европа. Тя разработва основни модели с впечатляващо темпо, като през последните 18 месеца е пуснала 16 различни модела. Те включват специализирани системи като Codestral, Mathstral и Pixtral, съответно за

програмиране, математика и разпознаване на изображения, както и модели с по-общо предназначение, сред които последният - Mistral Small 3, представен през януари.

Въпреки това компанията не може да се мери с най-големите лаборатории в сектора. Нейната оценка е доста по-ниска от тази на американските конкуренти като OpenAI, Anthropic и xAI - последната от които се стреми да набере повече капитал в един-единствен инвестиционен кръг, отколкото цялата настояща оценка на Mistral. Освен това моделите на Mistral са по-скоро на средно ниво. В индустрията съществуват множество класации, които оценяват уменията на моделите - от общи познания до програмиране, а моделите на Mistral рядко ги оглавяват.

Как се утвърждава

Затова Mistral се стреми да се утвърди по различен начин. Например много от нейните модели са с отворен код, като всеки има възможност да ги изтегли и използва без специално разрешение и безплатно. Други се предлагат под специален "изследователски" лиценз на компанията: за търговска употреба се заплаща, но за ентузиастични и независими разработчици моделите са достъпни безплатно. Често Mistral пуска нови модели само с линк към BitTorrent файл за изтегляне, като подробности за тях се обявяват по-късно. Този подход привлече както внимание, така и имитатори. Когато китайската компания DeepSeek се появи на сцената в началото на тази година, тя използва същата стратегия.

Доскоро Mistral изглеждаше като случайна жертва в битката между САЩ и Китай за доминиране в сферата на изкуствения интелект. Американските ръководители твърдяха, че потребителите трябва да избират между "демократичен" и "автократичен" AI, докато китайските модели предлагаха евтина производителност за онези, които не се интересуват от геополитически въпроси. Това постави френската компания в трудна позиция. Разпространяваха се слухове за евентуална продажба, но през януари главният изпълнителен директор на Mistral категорично ги опроверга на живо по телевизията. Компанията се подготвя за IPO, каза той, като подчерта "огромния" ѝ растеж. Ако това беше вярно, питаша се скептиците, защо тогава прекарва толкова време в Силициевата долина? Но през февруари нещата започнаха да се променят. Mistral пушна Le Chat - платен асистент в стил ChatGPT. Услугата се отличава със своята скорост: използвайки чипове на американския стартап Cerebras, тя отговаря с впечатляваща бързина в сравнение с конкурентите. Приложението ѝ беше изтеглено 1 милион пъти само в първите десет дни.

Френското предимство

Компанията има и още едно предимство - географското положение. "Le Chat est français", гласи петзвезден отзив за френската версия на приложението, в който се твърди, че си струва да се примириш с малко по-ниска ефективност, за да избегнеш американските и китайските алтернативи. "Американците са полудели", заявява друг петзвезден (британски) отзив. Списъкът с клиенти на Mistral подсказва, че по-известни, макар и не толкова открито патриотични компании, също са склонни към умерена проява на национална гордост, подкрепяйки френския бизнес. Сред тях доминират френски гиганти като BNP Paribas и Orange.

Все пак патриотизмът сам по себе си не плаща сметките. Годишните приходи на Mistral възлизат едва на 30 млн. евро, което е само около 0.5% от внушителната ѝ оценка, сочи технологичното издание Sifted. Но с нарастването на броя на AI моделите и все по-минималните разлики между най-добрите от тях, известна доза национална гордост може да се окаже достатъчна, за да поддържа притока на средства и развитието на нови модели.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Високи такси и ограничения ни вгорчават ваканцията в Европа
- в. Труд - Поленови алергии смениха грипа
- в. Телеграф - Спасяваме 13 след огнения ад в Македония

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - От мола през ритейл парка до „Витошка“ - наемът на магазините нагоре с 15% - редът след COVID се връща
- в. 24 часа - 11-те, пренаредили парламента, осветиха какво точно върши Конституционният съд и кой чий е там
- в. Труд - Членовете на СИК -основен проблем за изборите
- в. Труд - Бургаските рибари ловят „морска врана“
- в. Телеграф - Мнозинството не иска „Златен пръст“

в. Телеграф - 160 км. тапи по пътя за морето

Водещи интервюта

в. 24 часа - Антон Станков: Ще реагирам при нарушаване на всички права на гражданите, всеки българин трябва да знае, че ще може да разчита на омбудсмана

в. Труд - Григор Сарийски: Прибягват до всевъзможни механизми, които да увеличават данъчно-осигурителната тежесту

в. Телеграф - Богомил Николов, шеф на асоциация "Активни потребители": Палмата се скри в баничката

Водещи анализи

в. 24 часа - Да даваме до 25 000 лв. за бебе!

в. Труд - Натрупването на държавен дълг изисква повишаване на налозите

в. Телеграф- Биом рекорди по ремонти

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.